

CATÀLEG DE MUIXERANGUES

FEDERACIÓ COORDINADORA DE MUIXERANGUES -ÀREA TÈCNICA-

Quan en 2016 es van iniciar les converses per crear una entitat que coordinara les Muixerangues, un dels problemes que es van posar sobre la taula era la proliferació de criteris, estructures i denominacions que estava produint-se degut a l'esclat de colles sense un referent unitari. Encara que algunes colles noves miraven a Algemesí, no totes ho feien i l'aprenentatge boca-a-boca, la manca de materials editats i la diversitat de criteris de les mateixes persones que ensenyaven als nouvinguts al fet muixeranguer ajudaven poc a la uniformitat. La nova entitat creada hauria de preocupar-se d'establir eixos criteris únics i col·laborar en el seu futur desenvolupament.

Creada la Federació Coordinadora de Muixerangues, es va posar en marxa l'Àrea Tècnica de la Federació, que tindria entre les seues competències la publicació d'un catàleg unificat de figures que serviria com a base del treball tècnic de les colles.

Per a fer esta classificació, l'Àrea Tècnica ha treballat amb les següents premisses:

- Participació. El catàleg havia de ser consensuat pel màxim d'àrees tècniques de les colles de la Federació. Per això el procés es va obrir a la que es va anomenar Assemblea de Mestres, que ha sigut qui ha pres les decisions, quedant la Tècnica de l'FCM al marge de les votacions.
- Unificació. El primer pas va ser establir quines característiques havia de reunir una figura per a ser considerada dins del fet muixeranguer. Una volta aconseguit va quedar delimitada la línia que separa les muixerangues d'altres torres humanes.
- Simplificació. Aconseguint consensuar una denominació única i les mínimes variacions en les estructures de les figures finalment incloses al catàleg.
- Utilitat. Les colles havien de trobar en el catàleg una guia útil on buscar informació sobre el muntatge de les figures, però també qualsevol persona de fora del fet muixeranguer l'havia de poder consultar fàcilment per obtenir informació.

Així mateix, l'Àrea Tècnica, conscient de la realitat de les colles i amb l'objectiu de recolzar l'evolució de les muixerangues novells a Muixeranga de 4, ha valorat el donar estatus de figura als remats de figures de 5 que venien fent-se habitualment siguen netes o no. És el cas dels Remats d'Alta de Cinc i de Xopera, que són les figures més utilitzades per estrenar-se en les quatre alçades, a les quals se les ha dotat d'un nom propi, a fi de que figuren al catàleg com a tal.

Finalment, el treball s'ha dividit en diverses fases. D'una banda el llistat bàsic de figures amb una descripció mínima, i d'altra una base de dades amb les fitxes de dites figures amb tota la informació sobre història, estructura, muntatge i a la que pròximament se li afegirà l'esquema de cadascuna de les figures.

REQUISITS DE LES MUIXERANGUES

(APROVATS PER L'ASSEMBLEA DE MESTRES EL 27 D'ABRIL DE 2022)

En el marc de creació del Catàleg de Muixerangues, l'Àrea Tècnica de la Federació Coordinadora de Muixerangues en col·laboració amb les Àrees Tècniques de les colles federades, va dictaminar els requisits que han de complir les figures per a ser considerades Muixeranga.

- Han d'estar coronades amb un xiquet/a que tindrà les cames juntes i els braços en creu. Dins d'allò possible el xiquet/a alçarà la cameta. Excepcions en la posició del xiquet/a: La Figuereta, la Marieta.
- Totes les persones que participen de la construcció, en qualsevol posició, han d'estar dretes en acabar el muntatge. Excepcions: 5 en 1 Peu, Banc i Font
- El pom de la figura ha d'acabar amb estructura 1-1 (1 alçador/a, 1 xiquet/a). Excepcions: Totes les figures de l'apartat "Figures Tradicionals" -Castell de Peníscola, Campana de l'Alcúdia, Campana Oberta de l'Alcúdia, Torreta del Forcall, Piló de Titaigües-, Marieta, Maria Alta, Figuereta, Volantinera, Pilotó.
- En tot el conjunt de la figura no poden haver elements físics externs que no formen part de la indumentària habitual muixeranguera.
- La música que acompanyarà a les figures serà la Muixeranga d'Algemesí, a excepció d'aquelles que tinguen música pròpia.

LLISTAT BÀSIC DE MUIXERANGUES

(APROVAT PER L'ASSEMBLEA DE MESTRES EL 17 DE NOVEMBRE DE 2022)

Figures Plàstiques

2 ALÇADES

01.- ARANYA

Figura inspirada en una altra ja desapareguda del repertori tradicional que té una estructura com la de la Sénia, però amb huit braços en compte de quatre, en la qual el pilar central és de dos alçades i en els huit que l'envolten els alçadors/es van asseguts sobre els muscles de les bases.

02.- ENTERRO

Figura amb melodia pròpia, *l'Enterro*, que representa un soterrar, en la qual un muixeranguer/a fa de mort i és transportat i acompanyat per un seguit de muixerangers/res, alguns dels quals porten ciris encesos i el barret posat.

03.- REVERÈNCIA

Dansa, al so de la Muixeranga, que realitza un pilar de dos que gira, s'agenolla i es torna a alçar.

3 ALÇADES

04.- CREU

Figura que té una estructura formada per tres pilars alineats de tres, quatre i tres altures, respectivament, que caminen al so de la melodia de *l'Entrada de la Creu*.

05.- FONT

Figura composta per un pilar de tres central envoltat de quatre pilars de dos amb sengles "xorros", que es caracteritza perquè els xiquets/es que coronen els pilars sostenen ciris encesos. Entre els pilars de dos se situa una persona de peu amb els braços cap a davant subjectant un ciri.

Els "xorros" estan formats per dos persones, una d'elles està sobre el terra recolzant els genolls i les mans i amb l'esquena recta en posició horitzontal, mentre que l'altra està gitada sobre l'esquena d'aquesta però mirant cap a dalt, amb els braços en creu, subjectant un ciri a cada mà i recolzant els peus sobre la base del pilar de dos.

06.- GUIÓ

Figura plàstica que té una estructura formada per tres pilars alineats de dos, tres i dos altures, respectivament, que caminen en una direcció.

07.- MARIETA

Figura que té una estructura formada per quatre bases i quatre alçadors/es ajupits i que, amb les mans entrelaçades per subjectar els peus del xiquet/a, s'alcen i l'eleven cap amunt, sembla que simbolitzant l'assumpció de la Mare de Déu. El xiquet/a es queda dret i amb els braços en creu i llança besos.

08.- SENIETA

Versió reduïda de la Sénia composta per un pilar de tres que gira, envoltat de quatre pilars de dos que caminen girant amb el pilar central.

4 ALÇADES

09.- MARIA ALTA

Figura que té la mateixa estructura que la Marieta però amb una altura més.

10.- SÉNIA

Figura composta per un pilar de quatre que gira envoltat de quatre braços formats per un pilar de tres i un de dos, respectivament, que caminen girant amb el pilar central. Els pilars estan acompanyats per una persona que fa de guia i que és qui marca el ritme del braç al girar.

Figures Tradicionals

11.- CASTELL DE PENÍSCOLA

Figura pròpia dels Dansants de Peníscola que té una estructura formada per tres bases, tres alçadors/es i un xiquet/a.

12.- CAMPANA DE L'ALCÚDIA

Figura pròpia dels Negrets de l'Alcúdia que té una estructura formada per quatre bases, tres alçadors/es i un xiquet/a, que baixa despenjant-se per la part interior oscil·lant com el badall d'una campana.

13.- CAMPANA OBERTA DE L'ALCÚDIA

Campana que, una vegada construïda, s'obri d'una part.

14.- TORRETA DEL FORCALL

Figura pròpia del Ball de Varettes del Forcall que té una estructura formada per cinc bases, tres alçadors/es i un xiquet/a.

15.- PILÓ DE TITAIGÜES

Figura pròpia de la Moixiganga de Titaigües que té una estructura formada per sis bases, tres alçadors/es i un xiquet/a.

Torres Humanes

3 ALÇADES

16.- FIGUERETA

Figura que té una estructura formada per cinc bases o primers, tres segons i un muixeranguer/a o per tres bases, dos segons i un muixeranguer/a. Es caracteritza perquè aquest últim corona la torre fent la figuereta, cap per avall, i es deixa caure fent un volantí. Afegint un nou pis a la base, amb sis bases, és la Volantinera.

17.- OBERTA

Figura que té una estructura formada per un pilar de tres altures amb dos xiquets/es penjant del segon pis, agafats un a cada braç del segon i un tercer xiquet/a ajupit coronant el pilar i que es posa de peu quedant solt sense que el segon l'agafe.

18.- PILAR DE TRES

Figura formada per una base, un alçador/a i un xiquet/a, cadascú sobre els muscles de l'anterior.

4 ALÇADES

19.- BANC

Figura que té una estructura formada per una base, dos segons, un alçador/a i un xiquet/a, que es caracteritza perquè la base està situada cara amunt, amb les mans i els peus recolzats en terra i el tronc en suspensió, de manera que els segons es recolzen als seus muscles i genolls. Ha de quedar net.

20.- BRANCA

Figura que té una estructura formada per dos bases o primers enfrontats, un segon/a, un alçador/a i un xiquet/a acompanyats d'un altre muixeranguer/a, situat al darrere, que fa d'escala dels pisos superiors i que subjecta per darrere el segon/a. Ha de quedar neta. Afegint un nou pis a la base, amb quatre bases, és la Morera.

21.- CINC EN UN PEU

Figura que té una estructura formada per una base o primer, dos segons, un alçador/a i un xiquet/a, que es caracteritza perquè els segons s'asseuen enfrontats, cadascun en un muscle de la base, amb les cames entrellaçades i els braços subjectant l'alçador/a pels peus. Ha de quedar net.

22.- ENCONTRE

Figura formada per quatre bases o primers enfrontats dos a dos, dos segons també enfrontats, un alçador/a i un xiquet/a. Ha de quedar net. Afegint un nou pis a la base, amb sis bases, és la Trobada.

23.- OBERTA DOBLE

Oberta amb un pilar de de quatre alçades.

24.- PILAR DE QUATRE

Pilar de quatre alçades.

25.- PILAR AIXECAT DE QUATRE

Pilar de 4 que es desplega progressivament, en el qual cada pis s'alça a pols, començant pel pis superior.

26.- PILOTÓ

Figura que té una estructura formada per huit bases o primers, quatre segons, dos tercers i un xiquet/a.

27.- ROSCANA

Figura amb una estructura formada per quatre, cinc o sis bases/primers, tres segons, un alçador/a i un xiquet/a, en la qual es despleguen els dos pisos de dalt. Afegint un nou pis a la base, amb sis bases, és l'Alta de Cinc.

28.- ROSCANA SENSE DESPLEGAR

Figura amb una estructura formada per quatre, cinc o sis bases o primers, tres segons, un alçador/a i un xiquet/a.

29.- TORRETA

Figura que té una estructura formada per quatre bases o primers, dos segons, un alçador/a i un xiquet/a, que es caracteritza per desplegar-se progressivament, des dels segons fins el xiquet/a. Afegint un nou pis a la base, amb quatre bases, és la Tomasina.

30.- TORRETA SENSE DESPLEGAR

Figura amb la mateixa estructura que la Torreta, però en la qual els pisos munten drets i no es despleguen. Afegint un nou pis a la base, amb quatre o sis bases, és la Xopera.

31.- VOLANTINERA

Figura que té una estructura formada per sis bases o primers, sis segons, tres tercers i un muixeranguer/a o per tres bases, tres segons, dos tercers i un muixeranguer/a. Es caracteritza perquè aquest últim corona la torre fent la figuereta, cap per avall.

5 ALÇADES

32.- ALTA DE CINC

Figura que té una estructura formada per sis bases o primers, sis segons, tres tercers, un alçador/a i un xiquet/a, en la qual es despleguen els dos pisos de dalt.

33.- CANYA

Figura formada per quatre bases o primers, tres segons, dos tercers, alçador/a i xiquet/a. Afegint un nou pis a la base, amb quatre bases, és la Dolçaina.

34.- MICALET

Figura que té una estructura formada per dos bases o primers, dos segons, dos tercers, un alçador/a i un xiquet/a.

35.- MORERA

Figura que té una estructura formada per quatre bases o primers, dos segons enfrontats, un tercer, un alçador/a i un xiquet/a, acompanyats d'un altre muixeranguer/a, situat sobre la pinya al segon pis, que fa d'escala dels pisos superiors i que subjecta per darrere el tercer.

36.- TOMASINA

Figura que té una estructura formada per quatre bases o primers, quatre segons, dos tercers, un alçador/a i un xiquet/a. Es caracteritza perquè es desplega progressivament, des dels segons fins el xiquet/a.

37.- TROBADA

Figura que té una estructura formada per sis bases o primers, quatre segons enfrontats dos a dos, dos tercers també enfrontats, un alçador/a i un xiquet/a, que es caracteritza perquè els segons, abraçats per parelles, formen dos estructures diferents.

38.- PILAR DE CINC

Pilar de cinc altures.

39.- PILAR AIXECAT DE CINC

Pilar de cinc que es desplega progressivament, en el qual cada pis s'alça a pols, començant pel pis superior.

40.- XOPERA

En la muixeranga, figura que té una estructura formada per quatre o sis bases/primers, quatre segons, dos tercers, un alçador/a i un xiquet/a. Afegint un nou pis a la base, amb sis bases, és l'Alta de Sis.

6 ALÇADES

41.- ALTA DE SIS

Figura que té una estructura formada per sis bases o primers, sis segons, quatre tercers, dos quarts, un alçador/a i un xiquet/a.

42.- DOLÇAINA

Figura que té una estructura de sis bases o primers, quatre segons, tres tercers, dos quarts, un alçador/a i un xiquet/a.

Composicions de Figures

43.- ALTAR

Figura que té una estructura formada per cinc pilars alineats de dos, tres, quatre, tres i dos altures, respectivament.

44.- CAMPANAR

Composició de figures formada per una campana amb dos roscanes als costats.

45.- CINC D'OROS

Quadre plàstic format per una Torreta envoltada d'altres quatre Torretes. Ocasionalment, es pot realitzar amb una Tomasina al mig en lloc d'una Torreta.

46.- PALMERA

Composició en forma de rombe formada per quatre pilars de tres orientats cap a l'exterior.

47.- RETAULE

Figura que té una estructura formada per cinc pilars alineats de dos, tres, dos, tres i dos altures, respectivament.